

ДМИТРО ДОНЦОВ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Сучасна ситуація в Україні та світі актуалізувала проблему розуміння націоналізму як поняття та явища. Так чи був націоналізм в Україні, чи можемо ми віднайти його ознаки у сучасній вітчизняній культурі, чи можна застосовувати це поняття до усього українського народу? От перелік нагальних питань, що турбують багатьох. Лише наукові дослідження допоможуть нам позбутися турботи та питань. В нагоді нам стане одне з фундаментальних досліджень з цієї проблеми – це робота нашого співвітчизника Дмитра Донцова «Націоналізм», яку перший раз було видано ще у 1926 році, де автор саме спробував розробити поняття інтегрального націоналізму. Дмитро Донцов походив з роду слобожанського козацького полковника, тому йому були близькі та зрозумілі болючі питання українського народу, а саме творення національної держави. Освіта допомогла Д. Донцову визначитися та сформувати основну свою наукову концепцію інтегрального націоналізму, яка й оформилася в роботі «Націоналізм». Важливість цього тексту для становлення українського націоналістичного руху можна порівнювати, мабуть, лише з «Моєю боротьбою» (нім. «Mein Kampf») А. Гітлера або з «Доктриною фашизму» Б. Муссоліні. Але дуже велика різниця полягає в тому, що тексти Гітлера та Муссоліні були створені вже після оформлення організаційних структур власних партій та необхідні були для пояснення вже існуючого режиму, а Дмитро Донцов написав «Націоналізм» лише як спробу створення подібного руху, подібної партії, що ніколи не було реалізовано в українській культурі.

Визначимо взагалі що таке інтегральний націоналізм, для цього спробуємо чітко перелічити основні засади інтегрального націоналізму:

1. Нація – абсолютна цінність, політичні партії, класи повинні поєднатися заради вищої мети, а вища мета – це незалежність держави.
2. Мета виправдовує всі засоби.

3. Міфологізація історії України – об'єднавчий чинник спільного історичного розвитку. Наявність офіційної єдиної державної ідеології – підпорядкування раціональної аналітичної думки «інтуїтивно правильним» емоціям.

4. Культ дії, війни та насильства, які вважаються вираженням «вищої біологічної життєздатності нації».

5. Майбутню державу повинен очолити керманіч з необмеженою владою. Обов'язковою стає наявність харизматичного лідера чи еліти націоналістів-ентузіастів, які вважаються уособленням «волі нації» та розглядаються як обов'язкова складова для існування національної держави. Соціально-економічні питання є другорядними.

От і виходить, що робота Д. Донцова до сьогодні існує лише як теорія, на практиці в українській культурі й на території України не застосовувалася. Таким чином, в сучасній Україні немає ознак інтегрального націоналізму.